

Cesar Karl in Francija

CESAR KAROL SE JE HOTEL POGAJATI S FRANCIJO. — V PISMU JE PRIZNAL PRAVICO FRANCIJE, DA ZAHTEVA ALZACIJO IN LOTARINSKO. — HOTEL JE ZASTAVITI VES SVOJ VPLIV, DA DOBI FRANCIIJA TI DEŽELI. — V BRZOJAVKI NA CESARJA VILJEMA TO ZANIKUJE. — BELGIJA SE MORA OBNOVITI. — SRBIJA DOBI DOHOD DO MORJA.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Dunaj, 11. aprila. — (Preko Pariza). Danes je bila izdana oficijelna izjava, ki objavlja vsebino brzojavke cesarja Karola cesarju Viljemu v zadevi Clemenceauove trditve, da je Karol priznal pravico Francije do zahtev po Alzaciji in Lotarinski. Brzojavka se glasi:

— Obsodim Clemenceaua, da nalaga laž na laž, da se izogne mreži laži, v katero je zapleten in podaja napačne izjave, da sem na nek način priznal, da so zahteve Francije po Alzaciji in Lotarinski pravične.

Z zaničevanjem zavračam tako trditve. V trenutku, ko avstrijsko-ogrski topovi streljajo poleg nemške artilerije na zapadni fronti, ni treba dokazati, da se borim za vaše dežele.

Brzojavka dalje zagotavlja, da nobena intriga ne more ogroziti popolne solidarnosti med obema državama.

Pariz, 11. aprila. — Sinoči je bila izdana sledeča oficijelna izjava:

— Kadar je koga zagrabilo kolesje laži, potem ne more nehati. Cesar Karol pred očmi Berlina vzame naselajniška zanimanja grofa Čerina, zaradi tega je francoska vlada prisiljena, da pokaže dokaze. Tu je vsebina lastoročnega pisma, katero je 31. marca 1917 vsak avstrijskega cesarja burbonski princ Sikst izročil predsedniku Poincaré-ju in ki je bilo s princem dovoljenjem takoj izročena francoskemu min. predsedniku:

Dragi mi Sikst: — Konec tretjega leta vojne, ki je prinesla toliko žalosti in gorja na svet, se bliža. Vsi narodi moje države so bolj edini kot kdaj v skupni odločnosti braniti nedotakljivost monarhije, četudi za ceno največjih žrtev.

Z njihovo edinostjo in plemenitim sodelovanjem se je moji državi in monarhiji posrečilo zoprvostaviti se najhujšim napadom skoro tri leta. Nikdo ne more dvomiti nad vojaškimi uspehi, katere so dosegle moje čete, posebno se na Balkanu.

Francija pa je pokazala silo, odpor in nenavaden pogum, ki je značilen. Brez obotavljanja obdružuje vredno hrabrost, ki je tradicijelna v njeni armadi in duha požrtvovalnosti celega francoskega naroda.

Zaradi tega sem v posebno srečnem položaju, da povdarim navzlic trenutnim nasprotstvom, da različnost naziranj in aspiracije ne morejo odtujiti mnogih moje države od Francije in opravičen sem upati, da bo moja odkrita simpatije do Francije skupno s simpatijo, ki prevladuje v deželi, za vedno preprečila, da se zopet povrne vojna, za katero odgovornost ne more pasti na me.

S tem pred očmi in da pokažem resničnost teh čustev, Te prosim, da privatno in neoficijelno sporočiš predsedniku Poincaré-ju, da bom z vsemi sredstvi in uporabljam ves svoj osebni vpliv s svojimi zavezniški podpiral pravične zahteve Francije glede Alzacije in Lotarinske.

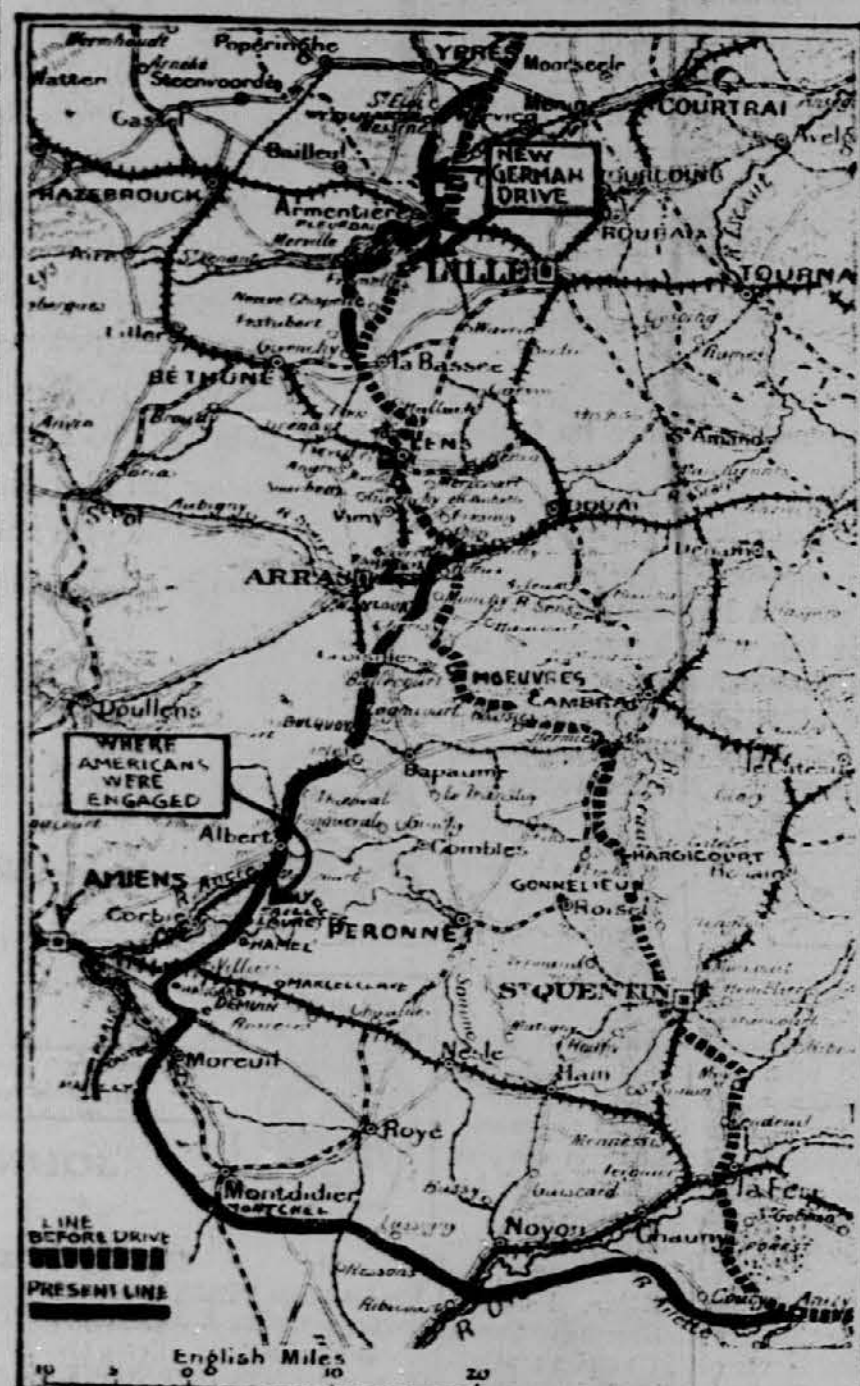
Belgija se mora popolnoma obnoviti v svoji neodvisnosti; dobiti mora nazaj vse afriške kolonije ne glede na odškodnino, ki jo bo dobila za škodo, katero je trpela.

Srbija se mora v svoji neodvisnosti obnoviti in v dokaz naše dobre volje smo pripravljeni zagotoviti ji dostop do Jadranskega morja in tudi obširne ekonomske koncesije v Avstro-Ogrski. Od nje pa bomo zahtevali kot prvi in temeljni pogoj, da Srbija v bodoče preneha vse zveze s srbsko politično družbo Narodno Obrano in da zaduši vsako družbo ali skupino, katere politični cilj je razdelitev monarhije; da Srbija lojalno in z vsemi pripomočki, ki jih ima na razpolago, prepreči vsako politično agitacijo, bodisi v Srbiji, bodisi izven njenih mej v gori imenovani smehi in da da tozadevno zagotovilo pod garancijo ententnih zaveznic.

Ko sem enkrat pred Tebe položil svoje misljene, Te obratno prosim, da mi potem, ko si se posvetoval s tema dvema silama, predložiš najprej imenje Francije in Anglije, da se pripravi temelj za sporazum na podlagi, na kateri bi se mogla pričeti preliminarja pogajanja, da se doseže cilj, ki bi bil ugoden za vse.

Upajoč, da bomo v kratkem mogli postaviti mejo trpljenju mnogih milijonov mož in družin, ki se zdaj nahajajo v žalosti in skrbeh, Ti zagotavljam svojo najtoplejšo in najbolj bratovsko naklonjenost.

Karol.

SITUACIJA NA ZAPADNI FRONTI.

Uradna poročila

NA CELI FRONTI SE VRŠE SPOPADI. — BELGIJSKE ČETE SO VJELE NEKAJ NEMSKIH VOJAKOV. — OB OBRZU JE ARTILERIJA NEPRESTANO V AKCIJI. — NEMCI SO NAPADLI ANGLEŠKE IN PORTUGALSKÉ POZICIJE NA JUŽNEM BREGU LYS. — 370. POLK JE PREKORAČIL REKO LYS.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Anglesko uradno poročilo.

London, Anglija, 11. aprila. — Feldmarsal Haig je izdal nocoj v svojem glavnem stanu na Francoskem sledeče oficijelno poročilo: Sovražnik je ves dan močno napadal na celi severni fronti. Sveže nemške divizije so vzporedno težke napade v okolici reke Lave med Loise in Bestrem.

V tem boju je 51. divizija vzporedno več napadov z velikimi izgubami za sovražnika. Po vročem in uspešnem napadu, si je priborila pot v pozicije, v katero je bil prej vdrl sovražnik.

Vroč boji se vrše pri Estaires ter med Estaires in Steenwerck. Tudi v tem sektorju je sovražnik močno napadal. Posrečilo se mu je, da našo fronto nekoliko pahniti nazaj severno od teh točk.

Severno od Armentieres se je razvil napad na naše pozicije v bližini Ploegsteert gozda, in sovražnik je nekoliko napredoval.

Bolj proti severu je bil vzporedno na naše črte v bližini Witscheta in Hobeke vroč napad, katerega je pa deveta divizija uspešno odbila in sicer z velikimi izgubami za sovražnika.

Boji se nadaljujejo na celi fronti med La Bassée prekopom in Ypres-Commines prekopom. Na ostalih angleskih fronti je bilo ta dan še precej mirno.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, Francija, 11. aprila. — Vojni urad je sporočil nocoj sledeče:

Včeraj zvečer in danes zjutraj so se vršili vroči artilerijski boji na raznih točkah fronte severno od Montdidiera in v okolici Lasigny. V sektorju pri Noyonu smo odbili uspešno dva sovražniška napada.

Na obeh bregovih reke in v okolici Le Pretre gozda divjajo artilerijski boji.

Neko belgijsko uradno poročilo pravi:

V nočeh med 8. in 9. ter 9. in 10. aprilom so naše patrulje vdrele na par mestih v sovražne zakope, posebno v bližini Lombaerdyde, St. Georges, Dixmude in Zeveote. Po boju so privedle seboj nekaj nemških vojakov.

Ob obrzju je artilerijska delavnost zelo aktivna. Sovražnik se poslužuje plinskih izstrelkov.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, Nemčija, 11. aprila. — Oficijelno poročilo iz glavnega armadnega stana se glasi:

Bitka pri Armentieres se vedno bolj razvija. Naše čete so vdrele v predmestja Armentieres. — Južno od Estaires smo na par točkah prekoračili reko Lave.

Bitka pri Armentieres je izšla devetega aprila v polnem teku.

Med Armentieres in Festubertom so čete generala Questa zavzele angleske in portugalske pozicije naj uže bregu reke Lys in na vzhodnem bregu Lave.

Prehod preko reke Lys si je izsilil infanterijski polk št. 370.

Draft na Irskem

V poslanski zbornici je bila sprejeta predloga, da se uvede na Irskem pristilno novačenje.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 11. aprila. — Včeraj zvečer je bil sprejet v poslanski zbornici drugi del vladne predloge glede povečanja nadaljnjih čet, v kar spada tudi konskripcija na Irskem. Predloga je bila sprejeta s 323 proti 100 glasovom in sicer po vročih debatah in vzbujenju.

Amerikanci v ognju.

Ameriški vojaki so zopet dokazali da se zamorejo kosati z Nemci. — Dve uri trajajoča bitka.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Zameriško armado v Franciji 10. aprila. — Ameriške čete na fronti severozapadno od Toulisa so odbile enega največjih napadov kar jih je bilo naperjenih proti njim. Napadlo jih je namreč osemsto nemških izbranih vojakov, ki pa niso ničesar opravili.

Sovražnik je bil popolnoma od bit in je imel izvanredno velike izgube. To je bila največja operacija, katere so se udeležile ameriške čete. To operacijo je spremljalo grozno artilerijsko streljanje.

Nemci so bili povsod poginjeni nazaj.

Borba je trajala dve uri. Pred njo in po nji so se vršili najbolj vroči artilerijski spopadi, kar se jih je do zdaj udeležila ameriška artilerija.

Amerikanci v prvih vrstah črte so se borili z izvanredno hrabrostjo ter niso hoteli odstopiti sovražniku niti ped ozemlja.

Napad se je izvršil zgodaj zjutraj pod okriljem težkega zastora ognja. Nemci so bili tudi zeli pomagala debela megla, v katero so bili zaviti tako, da jih Amerikanci niso mogli takoj opaziti.

Nemci so napredovali v skupnih formacijah, toda pregnal jih je ogenj iz ameriških pušk in strojnih pušk.

Ko se je zdanilo, je bilo opaziti v "No Mans Land" veliko število trupel. Vjeli smo dva ranjena Nemca. Prvi je umrl vseh ran, drugi se pa nahaja v poljski bolnišnici v celo kritičnem položaju. Zadet je bil v oko.

Tej akciji je sledilo več manjših pohodov in sicer proti oni točki, kjer smo vjeli v soboto nemške vojake.

To je bila prva resna borba ameriške infanterije, in yankeci so več kot dokazali, da so v vsakem oziru kos sovražniku.

Člani napadajoče armade so bili sami izbrani vojaki ter so vzporedno napad, da prodre ameriško črto.

Ko se je začel napad, so ameriški artileristi tako hitro odgovorili na signal za obstreljevanje, da se je sovražnik zmedel. Dočim so izstrelki silno udarjali med prve napredujoče vrste. Tekom noči so sovražni topovi razdrli žičnato ograjo. Ko so začeli Nemci napredovati, so jih ameriške čete sprejele z večjim odporom kot so ga pričakovali. Z nastopom noči so začeli nemški topovi vseh kalibrov obstreljevati sektor, ki so ga branili Amerikanci, s plinskimi bombami in drugimi izstrelki velike eksplozivne sile. Poveljujoči častniki in francoski vojaški izvedenci imajo junaštvo in nastop ameriških čet.

Unionist Sir George Cave, ki je predlagal zadevo, je bil večkrat prekinjen od irskih nacionalistov in od Sir Edwarda Carsona.

Sir George je rekel, da mora biti v sedanjem času vojak vsak človek, ki je sposoben nositi orožje. To naj bi veljalo tudi za Irsko, posebno od onega časa, odkar je Nemčija izpremenila vso Evropo v vojaško kampo.

Rekel je, da bi dala Irsko potom konskripcije armado 400.000 mož, pristavil je pa, da bi bilo tudi dovolj, če bi dala samo pet divizij.

John Dillon ga je večkrat prekinil ter izjavil, da bi zastalo na Irskem poljedelstvo in dobava potrebnih, če bi morala dati dežela 400.000 mož.

Pozval je vlado, naj vzporedno glasovanje na Irskem ter rekel, da bo glasoval Antrim kakor tudi Clare proti konskripciji in da bo do protit tej predlogi tudi ulsterški farmerji.

Nič bolj ne bodo proti kot so angleški farmerji — ga je prekinil Sir Edward Carson.

Iz Rusije

RUSIJA SE NAGLO PRIPRAVLJA NA VOJNO PROTI JAPONSKI. — BOLJŠEVIŠKA VLADA JE NAPROSILA NEMČIJO, DA SE RAZVELJAVI BREST-LITOVSKA MIROVNA POGODBA, DA SE MORE PORABITI ARMADA PROTI JAPONSKI. — NEMCI V BOJU S FINSKIMI UPORNIKI. — TUDI AMERIŠKI MORNARJI SO V VLADIVOSTOKU. — KAJ JE IZGUBILA RUSIJA?

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 11. aprila. — Tuji konzuli v Vladivostoku so oficijelno obvestili predsednika krajevnega zemstva, da so se zavezniški mornarji izkrcali zaradi anarhije.

Neka brzojavka iz Vladivostoka, katero je odposlal Reuterjev poročevalec, pravi, da bo to vojaštvo odstranjeno, kadar bodo konzuli prepričani, da se je zopet vnel mir.

Neko poročilo iz Moskve na list "Izvestja" pravi, da so boljševiki pričeli pogajanja z Berlinom, da se začasno preklic mirovna pogodba, ki zahteva demobilizacijo ruske armade, ker bo morebiti treba braniti rusko zemljo proti tuji invaziji.

Tokio, 11. aprila. — Izkrcanje japonskih mornarjev v Vladivostoku se tukaj smatra za varstveno odredbo, ker boljševiki niso mogli kontrolirati mesta. Zaradi tega pa to še ni predznak generalne okupacije po Japoncih.

Oficijelna vest pravi, da je tolpa roparjev vdrla v neko japonsko trgovino z avtomobili v Vladivostoku in je ubila ali ranila tri Japonce.

Zaradi anarhističnih razmer v ruskem mestu in da se otrepijo izgrede, je bil izkrcan del mornarjev z bojne ladje "Haritor" v varstvo japonskega prebivalstva.

Stockholm, 11. aprila. — Švedska vlada naznanja, da nemške čete, broječe 15 tisoč mož, operirajo ob južni finski obali, kjer so imele nekaj bitk z finskimi uporniki.

Zavezniški diplomati so prejeli naznanilo, da se nahaja v Helsingforsu še vedno 30 do 40 ruskih podmorskih čolnov in rušilev ter štiri ali pet ladij, katerih zavzetje je del nemških ciljev. Domneva se pa, da je posadka ladje tako poškodovana, da niso več uporabne.

London, 11. aprila. — Neko Reuterjevo poročilo iz Helsingforsa pravi, da je škvadron nemških transportov prišel v Loviso, sredi poto med Helsingforsom in Viborgom na Finskem. Skvadron predstavlja le majhno silo in je zavzel Loviso.

Harbin, 11. aprila. — Kakor pravi neko poročilo, so se tudi ameriški mornarji izkrcali v Vladivostoku. Amerikanci varujejo pomole, Japonci pa stražijo železnico in municijska skladišča.

London, 11. aprila. — Podtajnik zunanjih zadev, Lord Robert Cecil, je danes na neko tozadevno vprašanje v poslanski zbornici odgovoril, da angleška vlada nima vzroka, da bi mislila, da ameriška vlada ne odobruje angleške in japonskega izkrcanja v Vladivostoku.

Washington, D. C., 11. aprila. — V oficijelnih krogi se je sinoči definitivno zagotavljalo, da ni niti državni departament ne mornariški urad prejel kako oficijelno zagotovilo poročila iz Harbina, da so se ameriški mornarji izkrcali v Vladivostoku.

Ako pa je življenje in lastnina Amerikancev v Vladivostoku v nevarnosti, potem bi poveljujoči častnik ameriške bojne ladje imel isto pravico za varstvo izkrcati čete kot japonske in angleške pomorske sile in ne bo nikakega presenečenja, ako bi se pozneje prišlo potrdilo, da so se ameriški mornarji izkrcali.

Državni departament ne polaga na izkrcanje japonskih in angleških mornarjev nikake važnosti, kajti to je oficijelno običajna naveda za varstvo življenja in lastnine. Jasno je tedaj, da ne bi bilo nikake politične važnosti, ako bi najvišji ameriški poveljujoči častnik uvidel za potrebno, da izkrcava svoje vojaštvo.

Petrograd, 11. aprila. — Kakor naznanja trgovski komisijoner, je Rusija po mirovni pogodbi izgubila 780 kvadratnih kilometrov zemlje s 56 milijoni prebivalcev, ali 32 odstotkov celokupnega svojega prebivalstva dežele.

Naznanja se, da je imela Rusija še sledeče izgube: eno tretino železnice, 21.520 kilometrov; 73 odstotkov svoje cele produkcije železa; 268 sladkornih tovarov; 918 predilnic; 574 pivovarn; 133 tobanih tovarov; 1685 distilerij; 244 kemičnih tovarov; 615 papirnic; 1075 tovarov za stroje. Ozemlje, ki je zdaj postalo nemško, je donosalo letnih dohodkov 845 milijonov 238 tisoč rubljev in je imelo 1.800 hranilnic.

Veliki top zopet bombardira. En strel je zadel nek zavod za majdenke. Ubite so bile štiri osebe. 21 pa jih je bilo ranjenih.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Vseslovenski zbor v Clevelandu. Dne 14., 15. in 16. aprila se vrši v Clevelandu konvencija Slovenske Narodne Zveze. Dozdaj je prišlo 33 zastopnikov.

Bojevite Rusinje sedaj za prostost

PISE MARIJA DE PERROT.

Ali naj dovolimo, da nas nadvlada obup, ker so globoke senčje legle na Rusijo ter zatonele slavno jutranjo zoro mlade republike? Raje se dajmo spomniti, da je bila stoletja tlačena od neusmiljene vlade japonske in da se je ne sme soditi po standardu srečnejših narodov. Se vedno se nahaja v povitkih svojega rojstva in velike stvari, dasiravno ne vedno počasi izvršene, potrebujejo časa, da se jih močno ustavi. Oziramo se torej v preteklosti Rusije in tam bomo našli poštenja za številne stvari, ki se nam zde na prvi pogled nerazumljive.

Predvsem pa bodimo pravični napram nji. Spomnimo se visokega navdušenja, s katerim so sli njeni močje v vojno. Oni niso bili le vojski, korakajoči proti bliki, temveč novi spoznavalec, pripravljeni za vsako žrtv. Med zavezniški se da nje navdušenje primerjati edinele z onim Francije. Kaj bi mogli storiti brez Rusije leta 1914 v času barbarske invazije, če bi naval ruskim armad na istoku ne ustavil plime, ki bi v drugem slučaju uničila Francijo ter moglo nepopravljivo škodovati prostosti sveta? Razboritoma bo vedno o stala uganka, da je ona, izdana od avtokracije, vzdržala tako kot je morala do leta 1916.

O impulzu same ne smemo dvomiti, ker se je velike stvari, zaželeno in plačano z vsakovrstnimi žrtvami, končno je nepopolno izvršilo. Številne plemenite ruske ženske so sejele seme, kojega plod je bila revolucija.

Ni namreč popolnoma nemogoče, da bi celo v tej uri vstala kaka ženska ter nalk Devici Orleanski povedla Rusijo k miru in sreči. Zenske, ki so izvedle žudo proste Rusije, niso bile niti velike, niti mogočne. Ni bila Katarina II., nemškega rodu, katero imenuje zgo dovina Veliko in Semirandsko sevala, koje vojne reforme in naklonjenost, ki jo je izkazovala nenejkom in diplomatom odtehtajo po mnenju nekaterih njene nasilnosti, despotizem in pokvarjenost.

Nadajina Nemka, prejšnja carinja Aleksandra Fedorovna, je povzročila brez dvoma nezavedno — padec dinastije. Katarina II. je umorila svojega lastnega soproga v namenu, da zasede prestol in v strasti po moči je ta ruska carinja izvršila naravnost nepopolnoljive okrutosti. Za velikost Rusije pa, za njeno prostost, za zlomljenje nje spom in za nje končno srečo so delale obskurne ženske ali vsaj tako, ki so v skrivno izvršenja njih misije vrgle nastran vse zunanje prednosti in razredni odlikovanja.

Rada bi spomnila na eno, ki je, kot je izjavila sama pri obravnavi "prišla iz naroda", ki pa je imela resničen pogum aristokrata ter bila pripravljena podvesti se vsemu, da bi bila Rusija prosta. Sedela sem se z Zinajdo Konopljanikovo v Odesi leta 1896, kjer je bila zaposlena pri moji prijateljici. Ani Avramovi, da nči otroke na njenem posestvu čitati in pisati, kajti izmed 127.000.000 ruskim kmotov ni ne zna 87 odstotkov niti čitati, niti pisati. Njih slovar, kot sem to preiskovala sama, obsega komaj sto besed.

Ničesar ni bilo v gospodini Konopljanikovi, kar bi jo razločevalo od drugih, dasiravno se spominjam, da sem suneje vprašala svojo prijateljico, kaj jo je napotilo, da je nastavila deklice, koje oči morajo prebrati prav v dask otroka, kajti tako črne in gorče so bile, postavljene v bled obraz. Ni bila ravno lepa, — kajti ruske ženske so redkokdaj — a zelo mična. Bilo je to v trenutku, ko sta se moji prijateljici, Ana in Olga Avramovi pričeli pečati s socialno-revolucionarnimi vprašanji, a nobena stvar jima ni zameila, da deli plaha, rezervirana šolska učiteljica, katero sta vedno videli, njihuj uroze. Bila je videti nasprotno nepozorna in neinteresirana na vse, razven za otroke na posestvu, ki so jo oboževali.

Nekoga dne je nenkrat odšla ter pustila sporočilo, v katerem se je glasilo, da odhaja, ker je življenje, ki ga je vodila skozi zadnji dve leti, zanj prelahko in da bo raditega stopila v vladno službo. Žaj bi popolnoma pozabila nanjo, če bi moji prijateljici ne pisali večkrat glede čudne deklice, ki je bila v sreč revolucionarka in se celo teroristinja. Bilo je čele pozneje, ko smo izvedeli, da je odšla, ker ni poznala pravega razpoloženja mojih prijateljic ter bila vsled tega v strahu, da ju kompromitira. Tako številne nevarnosti so bile, ki so obdajale revolucionarno stvar, da je bil eden glavnih pogojev, katere se je zahtevalo od vsakega revolucionarja, alse tajna tajnost in molk in to radi varnosti številnih, ki so bili zapleteni v gibanje.

Naloga, katero se je poverilo Izajdi Konopljanikovi kot učiteljici pod carsko vlado je bilo rusifiziranje estonskih otrok v provinci Livonija. Učila je izključno ruski jezik ter je izključevalo do mudi jezik. Čeje province se je rusificiralo pod režimom carja z o gijem in mečem. Za nežno srce Izajde je bila to strašna naloga. Le to pozneje je bila poslana od enega izmed Zemstev na neko šolo v bližini Petrograda in tam je postala "osumljena" ter se jo je ko nečeno aretiralo, ker je bolj odločno kot dotedaj delala za narodno stvar. Nemogoče stalice, na katero se jo je postavilo, da razvije namreč značilni otrok, katere se ji je poverilo in tiranija in ponižanje, kateremu je bila podvržena od satelitov carja tokom dvehletne ječe, je napravilo iz gospije Konopljanikove še bolj revolucionarko kot je bila kdaj.

Krvava nedelja dne 21. januarja 1905 je uvedla revolucijo, ki bi bila uspešna ter bi dala narodu ustavno monarhijo, če bi vzele voditelji revolucije, ki je tlela po deželi od oktobra naprej, v lastne roke vaje. Splošna stavka je paralizirala vlado in tudi rusko civilno in ekonomsko življenje. Car je že hotel izdati manifest, s katerim bi se dovolilo parlamentarno obliko vlade. Na nesrečo pa so oni, ki so se nahajali na čelu ljudske gibanja, zapuili slabotnemu, nestalnemu Nikolaju, ki je bil le orodje v rokah drugih, Reakcijski val, ki je sledil, je šel preko Rusije nalk viharju v pušavi, ki uniči vse pred seboj.

V decembru leta 1905 se je dala Min-n, poveljniku znanega polka Semenov, povelje, naj iziši to, kar je imenoval (Nikolaj II. "Avgijskij hlev" Moskve. Umori v velikem, — kajti umore se ji mora zvati, ker ni bilo nobenega rednega postopanja, — nepopolnoljive okrutosti, o katerih bi moglo pričati le stene muršnih prostorov, so značile njegovo vlado ter kričale po osveti.

Izajdi Konopljanikovi, ki se je ravnokar vrnila iz Švice, se je poverilo nalogo, da spravi tega okrutnika s poti. Ubila je generala Min v jeseni leta 1906 prav kot je Marija Spiridonova ubila gubernija leto dni poprej in sicer na železniški postaji. Najti ni bilo mogoče nobenih pomagačev ali sokrivcev. Pogumno in neustrašeno je deklica, katere sem se spominjala kot plahne in nežne, poslušala smrtno obsodbo, ko se jo je privredilo pred sodnike. Obsodilo se jo je na smrt na vršilih. Izja eksekucije Sofije Perovskaje, leta 1881, ni bila še nobena ženska obsojena na smrt.

Njene zadnje misli so bile pri prosti in svobodni Rusiji. V njenih prstih je živelo upanje, — živela je gotovost, da bo carstvo porušeno in da bo solnce svobode zasijalo na obširna polja zemlje, za katero je dala veselo svoje življenje. Da jo je vadržala ta naloga, tvorci za nas, le stranske opazovalce, veliko uroho. Da, kadar mislim na Izajdo, vidim vedno ogrinjalo, pokrivajoče mrtvo postavo, vi-sečo raz vseh ter majhne noge, obložene v bele nogavice in črne čevlje. To je bila slika, objavljena v ruskim listih, katere so mi poslali prijatelji v času smrti Sofije Perovskaje.

Na straži za Svobodo. -- Slikal J. Berne Bellecourt.

"ON GUARD FOR LIBERTY" -- By J. BERNE BELLECOURT.

Slučaj izsiljevanja pri Gouldu

DETEKTIVSKA POVEST.

Nekako deset let pred smrtjo je dobil pokojni Jay Gould anonimno pismo, v katerem so mu naznačili, naj pusti \$50.000 na nekem ozračnem mestu v stari Trinity cerkvi. Posvarili so ga v pismu, da bi bilo njegovo življenje v nevarnosti, če bi ne ugodil zahtevi. Stari Gould pa je bil krepkega značaja ter se ni dal prestrašiti s takimi izsiljevalnimi pismi. Vrgel je pismo v koš, a ko je prišlo drugo in tretje, z vedno bolj razsežnimi grožnjami, je izročil celo stvar v roke policije.

On pa ni hotel plačati denarja, ki so ga zahtevali od njega, in vsled tega so bile oblasti navezane na svoje lastne virov in svojo lastno iznajdljivost. Edini dokaz, ki so ga imele oblasti, je bil vsebovan v anonimnih pismih, vendar pa ni rokopolis teh sporov ničesar dokazoval. Poštni inspektorji Zdr. držav, ki so imeli to zadevo v rokah, so napravili le eno važno razkritje, — da so bila namreč vsa pisma odposlana z neke podpostaje, nahajajoče se v eni izmed bolj ših sekijskih mest. New Yorka, — namreč s postaje v bližini Riverside Drive. Poštni znak je nadalje kazal, da je bilo vsako izmed pisem odposlano med šestimi uro zvečer ter polnočjo. Zadnje pismo je obveščalo milijonarja, da bo sprejel še eno sporočilo, če ne položi denarja na mesto, kot se zahteva od njega.

Zadeva je zavzela take proporcije, da so poštni inspektorji na prošili za pomoč krajevne detektive. Glavni poštni inspektor se je vsled tega oglašil pri glavnem detektivskem inspektorju Byrnes, ki mu je nasvetoval, naj vrže postno mrežo nad cel dotični distrikt, v katerem so dajali na pošto dotična izsiljevalna pisma. Tem potom naj bi se zasačilo krivca v trenutku, ko bi spustil pismo s svoje zadnje zahtevo, v poštni nabiralnik.

To je bilo veliko podjetje, — podjetje, ki je involviralo sodelovanje na stotine mož. V prvi vrsti je bilo treba imeti pri roki zbor izurjenih pismonošev, trenutno, ko bi neznani spustili v enega teh dotičnih pismonošev, da bi tudi bistveno, da se nahaja v neposredni bližini dotičnega nabiralnika policist, ki bi spravljal izsiljevalca na varno. To je pomenilo dvostrono delo za vsak poštni nabiralnik in v cellem dotičnem distriktu je bilo sedemindeset nabiralnikov.

Byrnes je zbral svoje ljudi ter imel kratak nagovor, v katerem jim je pojasnil značaj njih naloge in kaj se pričakuje od njih, da bodo storili.

Hočem, da se postavite na svoja mesta v razdalji par jardov od teh nabiralnikov, ob šestih urah zvečer, — je rekel, — in da ostajate na dotičnih mestih do polnoč, razven če dobite medtem druga navodila. Opazujte vsakega, ki se bo poslužil poštnih nabiralnikov. Kakor hitro bo kako pismo vrženo notri, mora pismonoša, dotičnega dotičnemu nabiralniku, slednjega odpreti ter se prepričati, na koga je pismo naslovljeno. Če bo naslovljeno na Jay Gould, naj dvigne pismonoša svojo desno roko v znamenje čakajočemu policistu, ki bo sledil dotičnemu človeku, ki je vrzel pismo v nabiralnik ter gledal na to, da ga spravi na varno.

Moralo je biti že skoro polnoč, ko se je ta najljubša drama završila. Zapazilo se je moza, držečega v desni roki pismo, ki je šel v smeri proti enem izmed nabiralnikov v severnem delu dotičnega distrikta. Njegova zunanost je govorila proti njemu in tudi njegovo obnašanje je bilo sumljivo. Obleden je bil slabo, nosil je potnošen klobuk in slabo rjav bleko. Hlače so ga svetile in bile na robih vse razbiti. Imel je divje, s krizo, zalite

oči ni brada je bila stara že najmanj deset dni. Potem ko se je skrbno ogled po česti gorinđol, je nervozno spustil pismo v poštni nabiralnik ter nato hitro odšel.

Skrbno vzprizorjeni stroj je pričel takoj delovati. Pismonoša v sivi obleki, ki se je nenkrat pojavil navidez iz praznega prostora, je bil pri nabiralniku še skoro predno se je mož dobro obrnil od njega. Hitro je odprl nabiralnik ter vzel iz njega pismo, — edino pismo, ki se je nahajalo v dotičnem nabiralniku. Naslovljeno je bilo na ogroženega milijonarja. Pismonoša je takoj dvignil roko in policist, ki je prezal za nekim drevesom, je vedel takoj, da je to zanj signal, naj aretira moža, ki je ravnokar prišel hitro odhajati od nabiralnika. Osumljeni se je ogled nazaj v dotičnem trenutku in ko je videl dotično tiho znamenje, je očitno tudi spoznal njega pomen. Pa naj bo stvar tako ali tako, — prišel je bežati na življenje in smrt.

Stoj, — je zakričal policist.

Stoj, ali bom streljal!

Mož pa, ki je očitno čutil, da je zanj edina rešitev v brzem begu, se ni ustavil niti za trenutek. Pohitel je po ozkem hodniku, ki je vodil na drugo cesto. Tam se je obrnil proti vходу v neko apartament-hišo in še predno je mogel dospeti policist do njega, je nase svoj pot na streljo. Medtem pa je že prišla pomoč. Ko je torej izsiljevalec odprl neka vrata, da se spusti navzdol po sosedni hiši, je dobesedno padel v naročje dveh policistov, ki sta že čakala nanj. Zaslišali so ga pred sodiščem, in iz njegovega nesoglasnega govora je ter divjeja bliskanja njegovih oči so številni sklepali, da je mož dasevno bolan. Sedaik pa ni bil tega prepričanja. Stavili so ga pred poroto, kjer je bil hitro spoznan krivim ter obsojen na dolgoletno ječo.

Opravite sami svoje pomladansko šivanje

Novi, prenosljivi šivalni stroj zelo olajša delo.

Ni večji kot pisalni stroj in ga lahko rabite, kjer se vam poljubi.

Ni ga treba z nogo pritiskati, kajti to delo opravlja električni motor.

Kupite ga še danes, predno se prične sezija. Vprašajte katerega Edisonovega uslužbenca.

The New York Edison Company

At Your Service

General Offices: Irving Place and 15th Street

Branch Office Show Rooms for the Convenience of the Public

424 Broadway	134 West 42d Street	362 East 149th Street
126 Delancey Street	151 East 89th Street	All Show Rooms
19 Irving Place	15 East 125th Street	open until midnight

Avstrijski delavci za mir.

Ameriške izgube.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 11. aprila. V manifestu na avstrijsko delavstvo glede priprave za prvi maj, poziva dunajska "Arbeiter Zeitung" vse na demonstracijo za splošen mir in za osamrni delavnik.

V komentarju, priobčenem na u vodni strani, je rečeno:

Kdorkoli želi mir soglasno s Hindenburgovi zahtevami, ne more reči, da želi obenem tudi miru soglasno z zahtevami predsednika Wilsona.

Manifest se zaključuje z besedami:

Kot vsako leto, bo tudi letos praznovala avstrijsko delavstvo praznik prvega maja. Pri tej priliki bodo delavci demonstrirali za osamrni delavnik in za splošen mir.

Ni smo že sili vojne.

Na največji praznik delavskega razreda bomo manifestirali za splošen mir. Mi hočemo pokazati voditeljem naše dežele, da ljudska masa noče sovražnosti, ampak da hoče resničen mir na podlagi spave in sporazuma.

MIR V AVGUSTU.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 11. aprila. — Feldmarsal Hindenburg zdaj objavlja, da bo pozno v poletju prišel nemški mir.

Mornariški izvedenec "Daily Telegrapha" pravi, da je izvedel od zanesljivih osebe, da je Hindenburg molče priznal, da se je kampanja s podmornskimi čolni ponovila in da se ne more več upati, da bi bilo mogoče izstradati Anglijo, ali pa resno ovirati zavezniške vojne operacije. Hindenburg je bil pred več tedni v Berlinu, kjer je moral nekaterim socialnim podatki izjavo o svoji vojni politiki.

Ko so mu zagrozili, da ne bodo več glasovali za vojno posojilo, ako se vojna ne konča o poletje, jim je Hindenburg zagotovil, da bo njegova ofenziva na zapadu uspešna. Veljala bo sicer 400 tisoč nemških življenj, toda da bo v avgustu prišel mir.

Amerika bo plačala Franciji škodo.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 10. aprila. Senat je danes sprejel predlogo vojnega departamenta, ki zahteva da se državljanom Francije in drugih dežel plača škoda, povzročena po ameriških vojaških operacijah.

To predlogo je sprejela v pondeljek tudi poslanska zbornica in bo zdaj predložena predsedniku.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 11. aprila. General Pershing je poslal vojno mu depart. v Washington listo, ene izmed največjih ameriških izgub v Franciji. Lista je dospela v Washington ob devetih dopoldne. Uradniki niso hoteli izdati imen, ampak so samo izjavili, da je lista "zelo velika".

Poslali so jo Identifikacijski pisarni, ki bo takoj pripravila za pošiljatev primerne izjave, da bo žnjimi obvestila sorodnike. Imena bodo objavljena najbrže danes popoldne.

Hindenburg je ranjen.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Zeneva, Švica, 11. aprila. — Iz Strassburga prihaja v Zenevo poročilo, ki zatrjuje, da se nahaja felmaršal Hindenburg v neki tamniški privatni bolnišnici, kjer se zdravi "za lahko rano, katero je povzročila bomba, vržena iz zavezniškega aeroplana na zapadni fronti."

Zaplomba ruskih ladij.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Nekó pacifiško pristanišče, 11. aprila. — Shipping Board Združenih držav je danes prevzel tri ruske ladje: "Nižij Novgorod", "Tuda" in "Kišinev". Imajo 12 tisoč ton mrtve teže in so nalagale blago za ruska pacifična pristanišča.

VABILO NA KONCERT.

Luterega priredi Slov. narodno pevsko društvo "SLOVAN" v soboto dne 13. aprila 1918 v Balkan Hall, 193 Knickerbocker Avenue, Brooklyn, N. Y.

Vspored:

1. "I boj, u boj", Jugoslovanski tamberaski zbor.

2. "Slovani naj v vek živi", poje "Slovan".

3. "Luna sije", poje "Slovan".

4. "Pesem", poje "Slavee".

5. "Na straži", poje "Slovan".

6. "Good Night", poje "Slovan".

7. Igra: "Raztrešene" v 1. dejanju. Osebe: Milka, Frances Rodica, Janko, John Gerjovje, Major, Lud. Mue, Stotnik, Balt. Dergane.

Po končanem vsposodu PROSTA ZABAVA IN PLES. (11-13-4)

Zelo koristne stvari, — med njimi boste našli več takih, ki jih nujno potrebujete.

V zalogi imamo, poskrbljenem ter razpošiljam širom Združenih držav zelo koristna naravna sredstva in pripomočke, kakor: steno jecmenovo kavo, arnika, brinjevo olje, encijan, grško seno, hvošč, lipov cvet, lapuh, tavlenože, vinska ruta, ter druge enake stvari ki so obširno opisane v knjigi "Domaci zdravnik" in se vporabljajo zelo uspešno po celem svetu.

Poten imamo tudi raznovrstne dišave, ki se priporočajo v knjigah "Dobra kuharica" in "Slovenska kuharica", in se potrebujejo za pripravo okusnih jedil, na primer majaron, šatranj, muškator cvet, paprika (prašek), lorbarjeva peresca, žajbelj, žefran i. t. d.

Postreči vam zamoremo tudi z raznim semen, kakor: seme za salato, peteršilj, fižol, peso, korenje, zeleno, i. t. d. Pišite po cenik.

MATH PEZDIR

P. O. Box 1611

New York, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJ VEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Slovinci

(Nadaljevanje.)

Kako so gospodarili na primer kranjski plemiči z deželnim denarjem, o tem je priobčil zanimive podatke Ivan Vrhovec. Naj navedem par posebno kričevih zgledov. Leta 1681. je podaril deželni zbor deželniemu oskrbniku grofu Gallenbergu 10.000 gl. če jih more izterjati od koroške dežele, ki je bila dolžna Kranjski 50.000 gl. Leta 1682. je podaril od istega dolga deželniemu glavarju na njegovo prošnjo 17.000 gl. za zasluge. Leta 1684. je popustil deželni zbor brez ugovora grofu Lanthierju 15 tisoč gl. davka, češ, da je prevzel po svojem očetu popolnoma zadolžena posestva, da je bil takrat še jako mlad in da ga je zadelo mnogo nesreč. Leta 1740. so očitali ljubljanski meščani deželnim stanovom, da so podarili knezu Auerpergu 90.000 gl., baronu Ramachu 40.000 gl., baronu Apfalternu 15.000 itd.

Slovinci so bili navezani v boj zoper Turke skoro edino samo nase, zlasti se tudi zato, ker Turki niso imeli navade, da bi bili dolgo oblegali mesta in gradove, — marveč so nepričakovano pridirjali in se z ropom obložen zopet vračali. Največ je na ta način trpelo kmetstvo ljudstvo, veliko manj plemstvo in meščanstvo, dasi sta seveda zaostajali tudi obrt in trgovina.

Da se vsaj nekoliko zavarujejo pred turškimi napadi, so si kmetje sezidali sami takozvane tabore, to je — ogradiili so griče, ali pa si utrdili vaške cerkve, kamor so pobegnili v slučaju napada s svojo imovino. Prihod sovražnika so naznanjali z grmadami po visokih gorah od Kolpe do Karavank. Razen tega so morali tlačaniti še pri utrjevanju mest in trgov.

Podložniki so dobro uvidevali, da jih gospoda ne ščiti, kakor bi bila njena dolžnost, zato so se večkrat pritoževali.

Koroški kmetje so leta 1474. v Wolfsbergu zbranim kranjskim in koroškimi stanovom dostojno, toda odločno povedali, da jim odpovedo urbarske davščine, ako jim bodo še dalje nakladali turški davek, ne da bi odpodili Turke. Ravno tako poročajo štajerski deželni stanoviti, zbrani v Mariboru 1474. leta, svojemu cesarju Frideriku III., da so kmetje zaradi vednih napadov obupani, da so pripravljani odreči graščaku pokorščino, pridružiti se Turkom ali se pa izseliti. Zlasti koroški kmetje so po poročilu kronista Unrešta hudo godnjali zoper gospodo in jo dolžili naravnost skrivne zveze z Turki. Zato so se tudi koroški kmetje prvi uprli svojim graščakom leta 1478.

Parapat meni, da je bilo gospodi skoro všeč, ako tujci krote uporne kmete. Ko je minila turška nevarnost, so prihajali plemiči iz svojih trdnih gradov in stikali za uporniki. Kar je ušlo turši sablji, to je krvavelo pod krščanskim mečem graščakov.

Reva in beda sta naposled dospeli tako daleč, da so krščanski stariši sami radi dajali svoje otroke v turško sužnost, dočim so jih bogatini lahko odkupovali.

Turški napadi so obcutno slabili gospodarski položaj slovenskega kmeta in so v vzročni zvezi z kmetijskimi upori, na kar primerno opozarja dr. Vladimir Levec.

Zato tudi vidimo, da so bila glavna središča kmetijskih upor ravno tam, kjer so bila izhodišča turških napadov: na Dolenjskem, kamor so pridirjali Turki iz Bosne in sicer bodisi proti kranjsko-štajerski meji ob Brežicah in Krškem, bodisi proti kranjsko-hrvaški meji po Beli Krajini in Kočevskem.

9. — Edina tolažnica, ki naj bi bila slovenskemu tlačanu lajšala težke ure življenja, bi bila mogla biti takrat po svojem poklicu — cerkev.

Toda celo javno in zasebno življenje proti koncu srednjega in v začetku novega veka je bilo polno podivjanosti, razuzdanosti in nevednosti, zato je tudi cerkev plavala v tem splošnem toku.

Avugst Dimitz, dr. Josip Gruden, Anton Krempel in Simon Rutar nam slikajo tedanje cerkvene razmere na Slovenskem, ki so bile bistveno povsod enake.

Predvsem moramo vedeti, da so bili višji duhovniki izvečine tujci, zlasti iz plemiških rodbin, bolj diplomati in vojaiki nego dušni pastirji, ki so kopicili bogastva s tem da so uživali dohodke od več služeb obenem; dunajski škof Slatkonja na primer je imel vsaj začasno kar — enajst beneficij.

Lastniki cerkvenih beneficij so dajali dohodke svojih župnij v najem, jih zamenjavali ali zastavljali kakor tržno blago.

Nižja duhovščina (vikarji in kaplani), ki je za malo plačo opravljala duhovsko službo in si sama volila svoje duhovne pomočnike, je bila silno nevedna in ni imela niti za izvrševanje svojega poklica zadostnega znanja. Svoj posel je opravljala kot obrt in se obenem pečala s postranskimi opravili, ki so kaj donosala, naprimer s — krčmarstvom in konjarstvom.

Še v drugi polovici XVIII. stoletja nahajamo v Loškem potoku na Dolenjskem župnijskega vikarja, ki je bil obenem — dacar, zakonski posredovalec in — konjerec.

Splošna navada je bila takrat popivati, kleti, igrati s kockami in nositi smešne mode. Duhovščina ni bila skoro nič boljša. Dokler se je bojevala cerkev z državo in je prevladoval duh papeža Gregorja XII., so živeli duhovniki bolj zgledno. Ko pa je bila cerkvena moč utrjena, se je duhovščina udajala razuzdanosti: konkubinatu in požretnosti.

Posamezne izjeme ne prihajajo v poštev, ker so izobraženejši krogi, tako zvanii humanisti, tvorili zase poseben učeniški stan, ločen od nevednega ljudstva. Za delitev zakonitov in za izvrševanje cerkvenih opravil je zahtevala duhovščina pretirana darila, sicer je odrekala duhovniške funkcije. Proti plačilu je odvezovala

grehe, kakor prešustvo, uboj itd., nosila orožje, se prepirala in pretepala.

Take in podobne pritožbe so predložili deželni stanovni cesarju Maksimilijanu I. v Innsbrucku 1518. leta. Duhovnik dostikrat ni umel narodnega jezika, ker je po slovenskih krajih služilo mnogo nemških in laških duhovnikov najemnikov poleg hrvaških glagoljašev, ki so za plačilo od kraja do kraja maševali in se tako preživljali. Nižji duhovniki so za denar igrali komedijo, čarali, kopali zaklade, delali sleparske čudeže, šolali otroke itd.

Po Tolminkem je bilo vse polno takih mašnikov, ki so smeli le maševati in samo v sili deliti zakramente. Ti duhovniki, imenovani "Messenstecher" so hodili okoli po vaseh, kjer so bile cerkvice, nagovarjajoč ljudi, naj jim dajo za mašo, ker ne zahtevajo toliko, kakor drugi redni duhovniki. Bili so zelo neomikani, ker niso znali drugega nego maševati, in delati s svojim nesposobnim vedenjem pohujšanje. Slepili so ljudi z blagoslovljenimi podobami, čudodelnimi molitvami, zagovarjanjem itd.

Še proti koncu XVIII. stoletja je imela cerkvena oblast opraviti z njimi. Mnogo je bila kriva tej podvjanosti tedanja cerkvena razcepljenost slovenskih dežel. Oglejski patrijarh in solnograški nadškofje se niso brigali za svoje škofije, vsa cerkvena uprava je bila skoro izključno v rokah arhidijakov, ki si jih je volila duhovščina sama in krepko branila to svojo pravico.

Res je, da so se v cerkvi pojavljala stremiljenja za izboljšanje slabih razmer, toda brez uspeha.

Srednjeveški cerkveni univerzalizem je bil zgrajen za ves svet na šabloni, ki ni imela temelja v realnem življenju, ker ni upoštevala pogojev pozemskega bivanja. — Njen nadzemski vzor je moral priti v ostro nasprotje z dejanskimi razmerami človeka, kakor mu jih narekujejo priroda in družba. Zato so ostali vsi poizkusi cerkve po preuredbi brezuspešni, dokler se ni pojavila opozicija, izhajajoča iz načel, ki so bolj odgovarjala prirodi in sodobni družbi. Reformacija je bila naravnost kulturna potreba, zlasti za male, nesamostojne narode, ki so z njeno pomočjo začeli višje duševno, svoji osebnosti primerno življenje.

Reformacijske ideje so našle na Slovenskem ugodno zaslonbo pred vsem med ono duhovščino, ki je bila literarno izobražena in vneta za svoj poklic. Ta duhovščina se je zbirala okrog Primoža Trubarja, ki je bil izšel iz domaćih tal kot sin slovenskega podložnika. Indiferentni, neuki cerkveni najemniki višje duhovščine pač niso mogli biti nositelji reformnega gibanja.

Prvi dve slovenski knjigi, Trubarjevi (1550), prva stanovska gimnazija v Ljubljani (1563), prva tiskarna v Ljubljani (Mandelčeva, 1575), prva slovenska slovnica — (Bohoričeva 1584) in prvi (Dahmatinov) slovenski prevod vsega sv. pisma (1584) so kot plod reformacije stebri slovenske literature in kulture.

Dr. Ivan Prijatelj je pokazal, kako je reformacija zbudila v Slovencih smisel za idealno, premišljeno in navdušeno delo, kako je dvignila verstvo iz materialističnega pojmovanja in čustvovanja, kako je zboljšala mravnost ter spoznala važnost šolstva in izobrazbe.

Nikakor ne gre zmanjševati pomena slovenske reformacije s tem, da se v prvi vrsti povdarja razloček med namenom in sredstvom ter se današnji pojem narodnosti, ki se je oprostil verskega okrilja, prenaša v preteklost.

Seveda je bila tiskarna sredstvo, da se je širila reformacija, ko je bila ustna agitacija prepovedana in združena s smrtno nevarnostjo. Toda pozabiti ne smemo zgodovinskega dejstva, da je bilo takrat krščanstvo edino polje duševnega življenja za preprostega človeka.

K O N E C.

JUGOSLOVANSKA MATICA

V sredo zvečer je bil v Srbskem Domu v New Yorku sklican zaupni shod Slovencev, Hrvatov in Srbov. Zbralo se je 35 moč, ki so uvideli potrebo, da se Slovenci, Hrvati in Srbi zblizajo ter se pokazuje pred ameriško javnostjo kot celota, kot eden jugoslovanski narod.

Davno je bilo že to potrebno, kajti zasledujemo iste cilje, iste težnje; postati hočemo samostojni in vsvariti novo neodvisno državo na jugu Evrope.

Shod je otvoril dr. Sveto Grigin, ki je pozdravil navzoče in izrazil željo, da bi Srbski Dom postal Jugoslovanski Dom. V svojih izjavah je pojasnil stališče in politično življenje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

400 tisoč Jugoslovancev v Ameriki predstavlja veliko silo s približnim kapitalom 100 milijonov dolarjev, pa do danes se nismo imeli skupne jugoslovanske organizacije. Tega je v prvi vrsti kriva Avstrija, ki je tako umetno znala ločiti trojedini jugoslovanski narod. Čas in največji dogodki pa so nas prisilili, da smo se zblizali.

Da se pa to zblizanje utrdi ter pridemo do tesnega združenja, to svrhu se z današnjim dnem ustanavlja Jugoslovanska Matica, katere namen je delovati za združenje Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Naš cilj je opremljen za zdravljenje bolnikov in žensk bolnikov in poleg vseh priprav pomagati k uspehu 20-letnega akcije, zdravimo tudi z elektriko in mehničnimi pripravami, ki so danes priznani od vojaških zdravnikov in to je naša posebnost pri zdravljenju vseh bolezni.

Govorimo vaš jezik PROF. DR. MANSIP Nasproti Kaufman Baers trgovine

naslednik prof. dr. SLOAN-A 408 SIXTH AVENUE, SPECIALIST PITTSBURGH, PA.

URE: dnevno od 9. do 5. zvečer; v nedeljo od 9.30 do 1. popol.

Mnogo ljudi je bolnih. Zakaj? Ker niso pravilno zdravljeni. Dr. S. P. MANSIP pove resnico in zdravi tako, kot bolezen zahteva.

Naš cilj je opremljen za zdravljenje bolnikov in žensk bolnikov in poleg vseh priprav pomagati k uspehu 20-letnega akcije, zdravimo tudi z elektriko in mehničnimi pripravami, ki so danes priznani od vojaških zdravnikov in to je naša posebnost pri zdravljenju vseh bolezni.

POZOR!

Pozor! Če nevarni pri vsaki trgovini, posebno pri zdravilih. Ne raziskajte svojega zdravja s ponaredilnimi čudovitimi uspehi našega Krvnega Jaka. Je dobič ponaredilce. Odranite jih in zdravite se našim avtoritativnim. Pravi Vasi Schick Belgarski Krvni Jaki ima podpis H. M. VON SCHICK, NA VSAKIM SKATLI.

Naša velika družina štavlja knjige pot mešer stane \$1.00; po pošti \$1.10. Šest skateli \$5.00; po pošti \$5.25 in če pošljemo kamorkoli ako prejmemo denar ali C.O.D. Naslovite: Marvel Products Company 9 Marvel Building Pittsburgh, Pa.

OPOMBA: Če želite zavarovati, pošljite 10c. več.

boj na njihovi prosvetni, ekonomski in politični pozidavi v tej deželi, da s tem ne pokaže samo pred našim in ameriškim narodom istovetnost našega naroda, temveč da to edinstvo tudi praktično pokaže s koristnim delom na vsakem polju narodnega življenja.

Dr. Grigin je prebral pravila, ki se po daljši debati z nekaterimi izpremenbami in dostavki v celoti sprejmejo.

Po sprejetju pravil se preide k volitvam, ki so izpale sledeče: Predsednik profesor Mihajlo Puplin; I. podpredsednik Rev. P. K. Zakrajsek; II. podpredsednik Fr. Obradović; tajnik Ekerović; blagajnik Jos. Erecović; prosvetni odbor: Ign. Hudc, Marko Mikin in Ljubo Savljevič; gospodarski odbor: Ivan Ribič, Ivo Kannengieser in Luka Marović; politični odbor: dr. Grigin in Janez Terček; nadzorni odbor: Marko Hrtica, Fr. Mrak in Andr. Sremac.

Izumitelj prvih orgelj.

Orglje so zelo star instrument kajti njih izumitev pripisujejo Ktesibiju iz Aleksandrije, nekemu brivcu v tem egipčanskem mestu, ki je živel krog leta 250 pred Kr. Bilo pa je šele tisoč let pozneje, da so orglje prvi uporabljali jav. kralj Pipin take orglje v cerkvi St. no v cerkvah zapadne Evrope. Ne- ka kronika zatrjuje, da je papež leta 787.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANSEK, Bx 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.

Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO Salda, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Ely, Minn.

ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill.

IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNINI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.

LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.

JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.

JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.

FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarno pošiljatve, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode osiral.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Iz zakladniškega urada.

W. S. S.

HRANI IN POSOJAJ SVOJE PRIHRANKE

STRICU SAMU.

On jih potrebuje sedaj
Vi jih boste potrebovali po vojni.

KUPUJTE VOJNO VARČEVALNE ZNAMKE

OBVEZNICE VLADE ZDRUŽENIH DRŽAV.

Nosijo štiri odstotne obresti, plačljive na četrt leta.

Lahko pričnete

S PETINDVAJSETIMI CENTI,

če kupite varčevalno znamko Združenih držav.

Vaš poštar, vaš bankir, vaš časopis in številno drugih prodajalnih agencij vam bo povedalo vse glede teh znamk. Oglejte si jih!

TO JE VAŠA DOLŽNOST.

TO BO OHRANILO ŽIVLJENJE.

TO BO IZVOJEVALO VOJNO.

Vojno-varčevalne znamke in Slovenci.

Zelo ugodna in redka prilika se nam nudi ravno sedaj z nakupovanjem vojno-varčevalnih znamk prihranjeni denar nadvse varno in z dobrimi obrestmi naložiti, zaeno pa tudi pokazati vladi in podanikom Združenih držav, da smo vredni zaupanja, ker nas vsled napovedi vojne Avstroogrski ne smatrajo za sovražnike. S tem smo obvarovani ogromne škode ter rešeni iz zadrege, katera bi bila prinesla nedržavljanom mnogo skrbi, neprimlik in razočaranj.

Za nas Slovence bo najpriljavnejše, da kupujemo znamke, katere bo mogoče dobiti skozi mesec januar po \$4.12, vsak prihodnji mesec do konca decembra 1918, bodo stale po en cent več; iste bomo prilepovali na takozvani vojno-varčevalni certifikat, ki je načrtan in ima prostora za 20 takih znamk. Po preteku pet let, to je dne 1. januarja 1923, bo izplačala zakladnica v Washingtonu, ali pa katerakoli pošta v Združenih državah znesek \$5.00 za vsako, na certifikatu prilepljeno znamko, ali pa za ves poleplje ni certifikat z 20 znamkami znesek \$100.00.

Pri dvajset znamkah, katere stanejo tokom meseca januarja 1918 \$2.40, bomo pridobili \$17.00, ali pri eni znamki 88 centov. V slučaju, da bi bil kdo kdaj pozneje, ko bode kupil znamke v denarnih potrebah, ali pa bi jih hotel zamenjati v gotovi denar, ga bo zanje dobil lahko nazaj vsak čas, na odpoved, po preteku desetih dni s približno 3% obresti, najsi bode na katerikoli pošti v Združenih državah.

Omenjene znamke prodajajo vse pošte in banke širom Združenih držav. Priporočati bi pa bilo, da se jih Slovenci kolikor mogoče nabavijo pri naši trdki, da potem lahko pokažemo s skupnim zneskom, kaj smo vsi skupaj storili za deželo, katera nas je sprejela v svoje naročje, nam dala kruha in zaslužka, kakor bi ga ne bili našli nikjer na svetu.

Ako se bodo rojaki odvali našemu klicu v polni meri, v korist samim sebi, in slovenskemu narodu za ugled, bomo imeli obilo dela in skrbi brez zaslužka, toda s veseljem smo pripravljeni za velevažno stvar storiti vse, kar je v naši moči.

Na celem svetu se dandanes ne more denarja bolj varno in obrestonosno naložiti, kakor v vojno-varčevalnih znamkah Združenih držav. Vsak jih zamore dobiti v vrednosti en tisoč dolarjev, in ne več. Sezite po njih brez odloka, vsak po svoji moči.

Kadar nam pošljete denar, priložite 16 centov v znamkah za poštino registriranega pisma, v katerem vam bomo poslali znamke.

Pripravljeni smo tudi vojno-varčevalne znamke hraniti pri nas, in v takem slučaju se nam naj pošlje poleg denarja za znamke le 3 cente za poštino pisma, v katerem bomo poslali potrdilo.

Vsako naročilo naj bode podpisano s lastnoročnim podpisom istega, ki bode kupil znamke.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

TVRDKA FRANK SAKSER

62 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

